

В И С Н О В О К

До протоколу № 185
від 08 вересня 2025 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо підтримки виробників сільськогосподарської продукції»
(реєстр. № 13312 від 26.05.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 08 вересня 2025 року (протокол № 185) розглянув у межах предметів свого відання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки виробників сільськогосподарської продукції» (реєстр. № 13312 від 26.05.2025), поданий народним депутатом України Д. Соломчуком та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його метою є підтримка виробників сільськогосподарської продукції, насамперед органічної та ремісничої, шляхом запровадження нових механізмів державної підтримки, встановлення справедливих та прозорих умов збуту, зокрема через визначення мінімальних квот торгових площ і забезпечення участі в публічних закупівлях, а також врегулювання строків розрахунків між постачальниками та суб'єктами торгівлі з урахуванням особливостей швидкопсувної продукції.

Завданням законопроекту є зміцнення позицій малих і середніх агровиробників на внутрішньому ринку та гармонізація національного законодавства з правом Європейського Союзу.

Законопроектом пропонується внести відповідні зміни до законів України «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про платіжні послуги».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) надало низку зауважень та зазначило, що законопроект потребує техніко-юридичного доопрацювання.

Зокрема, проектом пропонується частину першу статті 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон) доповнити новим терміном: «швидкопсувний харчовий продукт – харчовий продукт, граничний термін (календарна дата) споживання якого спливає протягом 30 діб з дати його виробництва, незалежно від того, чи піддавався він будь-якій технологічній обробці (переробці) під час або після виробництва». У цьому випадку основною вимогою для віднесення харчового продукту до швидкопсувного є граничний термін (календарна дата) його споживання, яка має спливати протягом 30 діб з дати його виробництва. Однак слід враховувати, що відповідно до визначення змісту терміну «виробництво – діяльність, пов’язана з виробництвом об’єктів санітарних заходів, у тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво, підготовка, змішування та пов’язані з цим процедури, обробка, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану об’єкта» (пункт 10 частини першої статті 1 Закону).

У зв’язку з цим, наявність у визначенні запропонованого терміну застереження «незалежно від того, чи піддавався він будь-якій технологічній обробці (переробці) під час або після виробництва» фактично не впливає на визначення харчового продукту швидкопсувним та, на думку ГНЕУ, виглядає зайвим.

За цих обставин визначення терміну «швидкопсувний харчовий продукт» потребує відповідного доопрацювання.

Також ГНЕУ зауважує, що правової визначеності потребують терміни «фактичне відчуження товару» та «моменту фактичної поставки (відчуження)».

Щодо визначення «недобросовісної торговельної практики» у оновленій статті 1 Закону як такої, що має відповідати «одночасно таким критеріям: грубо виходять за рамки звичайної комерційної поведінки, добросовісності та чесності; завдають шкоди або створюють невинуватені ризики для іншої сторони; нав’язуються односторонньо, без попереднього узгодження та можливості переговорів», ГНЕУ зазначає таке.

1. Встановлення вимоги щодо одночасного виконання всіх трьох критеріїв для визнання відповідної торговельної практики «недобросовісною» звужує сферу застосування зазначеного положення, а, отже, і його ефективність, оскільки, зокрема, дії однієї із сторін відповідних відносин, які «грубо виходять за рамки звичайної комерційної поведінки, добросовісності та чесності» не визнаватимуться «недобросовісною торговельною практикою», якщо вони, наприклад, нав’язуватимуться через переговори.

2. Такі ознаки недобросовісної торговельної практики як «грубо виходять за рамки звичайної комерційної поведінки, добросовісності та чесності» та «створюють невинуватені ризики для іншої сторони» дозволяють неоднозначне тлумачення відповідних приписів, що створює юридичну невизначеність, що не

узгоджується з дотриманням принципу верховенства права, визначеного статтею 8 Конституції України.

Міністерство освіти і науки України у межах компетенції розглянуло законопроект та повідомило про відсутність пропозицій і зауважень.

Міністерство фінансів України повідомило, що законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних обґрунтувань.

Міністерство економіки України (наразі – **Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України**) підтримує даний законопроект.

Міністерство охорони здоров'я України повідомило про відсутність пропозицій і зауважень до тексту законопроекту.

Національна академія аграрних наук України надала свої пропозиції і повідомила, що законопроект потребує доопрацювання.

Зокрема, відзначено, що законопроект пропонує імплементувати лише окремі положення Директиви (ЄС) 2019/633 Європейського Парламенту та Ради про недобросовісну торговельну практику в ланцюгах постачання сільськогосподарської та харчової продукції, залишаючи поза розглядом чимало важливих моментів щодо недобросовісної торговельної практики, які відображені у цій Директиві та Директиві 2005/29 Європейського парламенту і Ради стосовно недобросовісних комерційних практик бізнесу щодо споживачів на внутрішньому ринку із змінами.

Окрім того, норми законопроекту містять словосполучення (наприклад, «грубо порушують», «невиправдані ризики»), які, на думку фахівців Національної академії аграрних наук України, не мають однозначного юридичного тлумачення, що створює правову невизначеність.

Національна академія медичних наук України рекомендувала при прийнятті кінцевого рішення щодо підтримки даного законопроекту керуватися науково-експертним висновком, який підготували фахівці Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» у межах компетенції розглянула законопроект та повідомила про відсутність пропозицій і зауважень до нього.

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики України, визначений головним з підготовки цього законопроекту, на своєму засіданні 07 липня 2025 року розглянув законопроект та за результатами його розгляду рекомендував Верховній Раді України прийняти його в першому читанні за основу з урахуванням необхідності, відповідно до частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Підкомітет з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти, розглянувши на своєму засіданні 25 серпня 2025 року законопроект

реєстр. № 13312 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами його розгляду на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти О. Коваль, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки виробників сільськогосподарської продукції» (реєстр. № 13312 від 26.05.2025), поданий народним депутатом України Д. Соломчуком та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок та висновок Національної академії аграрних наук України до Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики, який визначений головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК